

“TASDIQLAYMAN”
Sirdaryo viloyat statistika
boshqarmasi boshlig‘i v.b

U. Elmuratov

“4” aprel 2025-yil

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo‘limi to‘g‘risida NIZOM

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo‘limi (keyingi o‘rinlarda Bo‘limi deb ataladi) maqomi, asosiy vazifalari va funksiyalari, huquq va majburiyatlari, shuningdek, uning faoliyatini tashkil etishni belgilaydi.

2. Bo‘lim o‘z faoliyatida O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga, O‘zbekiston Respublikasining “Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonuni va boshqa qonunlarga, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining normativ qarorlariga, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari, qarorlari va farmoyishlariga, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlari va farmoyishlariga, “O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi to‘g‘risida”gi nizomga, mazkur nizomga, shuningdek, boshqa qonunchilik hujjatlariga amal qiladi.

3. Bo‘lim o‘z faoliyatini boshqarma boshlig‘ining o‘rinbosari rahbarligida amalga oshiradi, bir vaqtning o‘zida uning faoliyati O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasining Demografiya, mehnat va gender statistikasi boshqarmasi tomonidan muvofiqlashtiriladi.

4. Xalqaro darajada tavsiya etilgan Statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish jarayonlarining namunaviy modeli (GSBPM – The Generic Statistical Business Process Model) talablarini milliy statistika tizimiga joriy qilish maqsadida ishlab chiqilgan Statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish milliy modelining barcha bosqichlarida bevosita va bilvosita ishtirok etadi.

5. Bo‘lim o‘z faoliyatini viloyat statistika boshqarmasining boshqa tarkibiy bo‘linmalari va hududiy statistika organlari bilan o‘zaro hamkorlikda amalga oshiradi.

2-bob. Bo‘limining vazifalari va funksiyalari

6. Quyidagilar Bo‘limining asosiy vazifalari hisoblanadi:

Foydalanuvchilar ehtiyojlarini qanoatlantirishga qaratilgan demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid dolzarb statistika ma’lumotlarini yig‘ish, ularni qayta ishlash, umumlashtirish, tahlil qilish, tarqatish va saqlash jarayonlarini tashkil etish;

Xalqaro darajada umumqabul qilingan rasmiy statistikaning asosiy prinsiplari asosida demografiya, mehnat va gender statistikasi bo‘yicha sifatli va ishonchli statistika ma’lumotlarini shakllantirish, ularning shaffofligi va oshkoraligini oshirishga qaratilgan ta’sirchan mexanizmlarni amaliyotda qo‘llash;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha statistika ma'lumotlarini tayyorlash jarayonlarida raqamli texnologiyalardan keng foydalanish, o'z axborot tizimlarini rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari va ma'muriy ma'lumotlarni yetkazib beruvchilarning axborot tizimlari bilan o'zaro integratsiyasini ta'minlash;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha ochiq ma'lumotlar to'plamlari ro'yxatini shakllantirish, yuritish va yangilash hamda tegishli axborotlarning boshqarmasi ochiq ma'lumotlar portalida o'z vaqtida aks ettirilishini ta'minlash;

7. Bo'limi o'ziga yuklangan vazifalarni bajarish uchun quyidagi funksiyalarni amalga oshiradi:

a) rasmiy statistika sohasida davlat siyosatini amalga oshirish, rasmiy statistikani rivojlantirish masalalari bo'yicha faoliyatni milliy demografiya, mehnat va gender statistikasi tizimi doirasida muvofiqlashtirish, statistika uslubiylari va xalqaro tavsiyalarga muvofiq bo'lgan statistika kuzatuvlari shakllarini ishlab chiqish, tasdiqlash va amaliyotga joriy qilish sohasida:

Demografiya, mehnat va gender statistikasidan foydalanuvchilarning ehtiyojlarini o'rganish natijalarini hisobga olgan holda milliy demografiya, mehnat va gender sohasi rivojlanishining istiqbolli maqsadlari va yo'nalishlarini belgilaydi;

Ko'p yillik va bir yillik statistika dasturlarining ishlab chiqilishini muvofiqlashtirish va amalga oshirilishini monitoring qilishda ishtirok etadi;

Ma'muriy ma'lumotlarni yetkazib beruvchilarning o'zlari yig'adigan statistika kuzatuvlari shakllarini kelishishda ishtirok etadi.

b) foydalanuvchilar ehtiyojlarini qanoatlantirishga qaratilgan demografiya, mehnat va gender xususiyatiga ega dolzarb statistika ma'lumotlarini yig'ish, ularni qayta ishlash, umumlashtirish, tahlil qilish, tarqatish va saqlash jarayonlarini tashkil etish sohasida:

Demografiya, mehnat va gender statistikasi ma'lumotlarini yig'ish, qayta ishlash, umumlashtirish, tahlil qilish, saqlash, tarqatish va e'lon qilish ishlarini amalga oshiradi;

Milliy statistika tizimiga kiruvchi rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari bilan birgalikda statistika dasturlarining demografiya, mehnat va gender statistikasi qismi bajarilishini ta'minlaydi;

Mamlakatni, uning hududlarini, tarmoqlar va sohalarini demografiya, mehnat va gender yo'nalishida rivojlantirish bo'yicha davlat dasturlarining bajarilishi jarayonlari yuzasidan statistika kuzatuvlarini tashkil etadi va amalga oshiradi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi ma'lumotlarini yig'ishni, bir marotabalik hisobga olishlarni, tanlanma so'rovlarni va boshqa statistika kuzatuvlarini o'tkazishni tashkil etadi va amalga oshiradi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning statistik hisob-kitoblarini amalga oshiradi hamda ushbu sohalarda mamlakatdagi eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar va jarayonlarning dastlabki statistik tahlilini olib borishda ishtirok etadi;

Respondentlarga elektron shakldagi statistika hisobotlarini to'ldirish va taqdim etish uchun maxsus axborot tizimidan bepul foydalanish imkonini yaratishda ishtirok etadi;

Respondentlarga ishonchli statistika ma'lumotlarini taqdim etishda har tomonlama ko'maklashadi, statistika ma'lumotlarini taqdim etish sohasida huquqiy madaniyatni oshirish va huquqbuzarliklarning oldini olishning ta'sirchan mexanizmlarini ishlab chiqishda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi hisobotlarini yig'ish, statistika kuzatuvlarini o'tkazish, rasmiy statistika ma'lumotlarini shakllantirish hamda ularni tarqatish va e'lon qilish jarayonlariga davlat organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, boshqa tashkilotlar va ularning mansabdor shaxslarining har qanday aralashuvini istisno qilish chora-tadbirlarini ko'radi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha ma'lumotlar bazasini, veb-saytlarni yuritadi va yangilab boradi, foydalanuvchilarga ulardan foydalanishga doir zarur tushuntirishlar beradi;

Rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari bilan demografiya, mehnat va gender bo'yicha statistika ma'lumotlari va metama'lumotlar almashinuvini keng yo'lga qo'yadi;

Olingan statistika ma'lumotlarining maxfiyligini, birlamchi hisobot va individual ma'lumotlardan yuridik shaxslarning faoliyatini, boshqa xususiyatlarini yoki miqdor ko'rsatkichlarini rasmiy tasdiqlash maqsadida foydalanishga yo'l qo'ymaslikni, davlat sirlariga ega bo'lgan statistika ma'lumotlarining himoya qilinishini ta'minlaydi;

O'z vakolatlari doirasida statistika organlari faoliyati jarayonlarida olingan xizmat, bank, tijorat sirlarini va boshqa maxfiy ma'lumotlarni o'z ichiga olgan axborotlarni saqlash va himoyalashni ta'minlaydi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha qo'shimcha ravishda ishlov berilgan statistika ma'lumotlarini, bosma nashrlarni va boshqa materiallarni rasmiy statistikadan foydalanuvchilarning so'roviga ko'ra pulli asosda taqdim etish uchun tayyorlashda ishtirok etadi;

Shartnoma asosida demografiya, mehnat va gender sohasida rasmiy statistika masalalari bo'yicha pulli xizmatlar, shuningdek, Statistika dasturidan tashqari boshqa xizmatlarni ko'rsatish hamda ishlarni bajarishda ishtirok etadi;

O'zbekiston Respublikasining qonunchiligiga muvofiq demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha statistika organlari faoliyati jarayonlarida yuzaga kelgan arxiv hujjatlarini jamlash, saqlash, hisobga olish va ulardan foydalanish ishlarini amalga oshiradi;

d) xalqaro darajada umumqabul qilingan rasmiy statistikaning asosiy prinsiplari asosida sifatli va ishonchli statistika ma'lumotlarini shakllantirish, ularning shaffofligi va oshkoraligini oshirishga qaratilgan ta'sirchan mexanizmlarni amaliyotda qo'llash sohasida:

xalqaro tavsiyalar, shu jumladan sifatni boshqarishning milliy modellari (GSIM, GSBPM, GAMSO) hamda xorijiy davlatlarning ilg'or tajribalarini joriy etishni ta'minlaydi;

Rasmiy demografiya, mehnat va gender statistikasi ma'lumotlari rasmiy statistikaning asosiy prinsiplariga rioya etgan holda tayyorlanishi va tarqatilishini tashkil etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari va ma'muriy ma'lumotlarni yetkazib beruvchilar tomonidan o'z vakolatlari doirasida amalga oshiriladigan statistika kuzatuvlari tizimini maqbullashtirish yo'li bilan xolisona, sifatli va talab yuqori bo'lgan hisobot ma'lumotlari tayyorlanishini, tanlanma statistika kuzatuvlari sonini va natijalarining ishonchliligi bosqichma-bosqich oshirilishini muvofiqlashtirishda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha rasmiy statistika ma'lumotlarining manbalari, ularni tayyorlash usullari, ishonchliligi, shaffofligi, oshkoraligi va sifati to'g'risida foydalanuvchilarni metama'lumotlar yordamida xabardor qilib boradi.

e) statistika ma'lumotlarini tayyorlash jarayonlarida raqamli texnologiyalardan keng foydalanish, o'z axborot tizimlarini rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari va ma'muriy ma'lumotlarni yetkazib beruvchilarning axborot tizimlari bilan o'zaro integratsiyasini ta'minlash sohasida:

Demografiya, mehnat va gender statistikasi xodimlari uchun lavozim va malaka darajalariga ko'tarilishda ularning mehnat faoliyati, irodaviy va axloqiy sifatleri, iqtidori va ko'nikmalarini xolisona baholashga asoslangan teng imkoniyatlar yaratadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi xodimlarida yuksak kasbiy odob-axloqni, korrupsiyaga qarshi turish madaniyatini va unga toqat qilib bo'lmaydigan munosabatni shakllantirish bo'yicha ta'sirchan choralarni ko'radi;

Belgilangan tartibda Bo'limga yuklatilgan boshqa funksiyalarni amalga oshiradi.

3-bob. Boshqarmaning huquqlari va majburiyatlari

8. Bo'lim o'ziga yuklangan vazifalar va funksiyalarni bajarish uchun quyidagi huquqlarga ega:

Yuridik va jismoniy shaxslardan hamda mulkchilik shaklidan qat'iy nazar boshqa xo'jalik yurituvchi sub'ektlardan belgilangan shakllarda va muddatlarda statistik ma'lumotlarni so'rash va olish;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi ishlarini tashkil etish sohasida boshqarma boshlig'iga takliflar kiritish;

Statistika kuzatuv shakllarini o'zgartirish va ularni taqdim etish tartibi, statistika kuzatuvlarini o'tkazish usullari, davlat va xo'jalik boshqaruvi organlarining idoraviy statistik kuzatuv shakllari bo'yicha takliflar berish;

Bo'lim tomonidan demografiya, mehnat va gender statistikasi sohasida yagona siyosatni amalga oshirish ishlarini muvofiqlashtirish;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi kuzatuvlarining metodologiyasi va tashkil etilishi, shuningdek, rasmiy statistik axborotlar bilan bog'liq masalalar bo'yicha axborot-tushuntirish ishlarini olib borish;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi sohasidagi statistika ma'lumotlarida buzilishlar aniqlangan taqdirda, ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rsatmalar berish va yig'ma statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritish;

Statistika dasturi, Statistika ishlarini ishlab chiqarish dasturi, Statistika boshqarmasi ish rejalari, bo'lim ish rejasining tuzilishi va mazmuni bo'yicha Statistika boshqarmasi boshlig'iga takliflar kiritish;

Bo'lim vakolatiga kiradigan masalalar bo'yicha boshqarma bo'limlari bilan hamkorlik qilish.

4-bob. Bo'lim tuzilmasi

9. Bo'lim tuzilmasi o'z ichiga bo'lim boshlig'i, shuningdek:

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'limi;

Bo'lim tarkibiga bo'lim boshlig'i, bosh mutaxassislar kiradi.

10. Bo'lim boshlig'i, bo'lim mutaxassislari boshqarma boshlig'i tomonidan lavozimga tayinlanadi va lavozimdan ozod qilinadi.

11. Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha yig'ma tahliliy ma'lumotlarni shakllantirish bo'limi quyidagilarni amalga oshiradi:

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid ma'lumotlarning sifatini yanada yaxshilash, sohaga oid statistika ko'rsatkichlarining to'laqonli ma'lumot bazalarini yaratish, ularni xalqaro standartlarga moslashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish;

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid ma'lumotlarning to'liqligi va ishonchliligini tahlil qilish;

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid ko'rsatkichlarning uslubiy asoslarini hamda statistika kuzatuvi shakllarini takomillashtirish yuzasidan takliflar tayyorlash;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha vazirlik va idoralarga axborotlarni shakllantirishda uslubiy va amaliy yordam ko'rsatish;

5-bob. Boshqarmaning faoliyatini tashkil etish

12. Bo'limning faoliyati O'zbekiston Respublikasining "Rasmiy statistika to'g'risida"gi qonuni, Statistika kengashi tomonidan tasdiqlanadigan Statistika dasturi, Statistika qo'mitasi tomonidan tasdiqlanadigan Statistika ishlarini ishlab chiqarish dasturi, O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika to'g'risida nizom, mazkur nizom, Statistika qo'mitasi raisining buyruqlari va topshiriqlariga muvofiq, shuningdek, Statistika qo'mitasining ish rejalari, Boshqarmaning ish rejalari va bo'lim xodimlarining funksional vazifalari asosida tashkil etiladi.

Bo'limining ish rejasi Boshqarma boshlig'i tomonidan tasdiqlanadigan boshqarmasining ish rejalari asosida shakllantiriladi va boshqarma boshlig'i tomonidan tasdiqlanadi.

Xodimlarning funksional vazifalari bo'lim boshlig'i tomonidan bo'linmaga yuklangan vazifalardan kelib chiqqan holda tayyorlanadi va boshqarma boshlig'i tomonidan tasdiqlanadi.

14. Bo'lim boshlig'i:

Bo'limiga bevosita rahbarlikni amalga oshiradi, bo'lim boshlig'i va mutaxassislarning ishini tashkil qiladi, bo'limga yuklangan vazifa va funksiyalarning lozim darajada bajarilishi, ijro va mehnat intizomining holati uchun shaxsan javob beradi;

Bo'limning tasdiqlangan tuzilmasi va shtat jadvaliga muvofiq lavozimlarga tavsiya qilingan nomzodlar, xodimlarning kasbiy darajasi va ish malakasini oshirish, ularni rag'batlantirish va jazolash choralari bo'yicha takliflarni puxta ishlab chiqadi va rahbariyatga ko'rib chiqish uchun kiritadi;

Bo'limning ish rejasi loyihasini ishlab chiqadi va boshqarma boshlig'i tasdiqlash uchun kiritadi;

Bo'lim xodimlari o'rtasida vazifalarni taqsimlaydi;

Boshqarmaning yig'ilishlari va majlislarida, shuningdek, boshqarma rahbariyatining topshirig'iga binoan, masalalar bo'yicha idoralararo ishchi guruhlar va kengashlar faoliyatida ishtirok etadi;

Boshqarmaning va bo'limining joriy va istiqbol ish rejalariga muvofiq bo'lim vakolatiga kiruvchi masalalar bo'yicha tahliliy va boshqa materiallarni o'z vaqtida tizimli asosda tayyorlanishini ta'minlaydi;

Bo'limni ishining samaradorligi darajasini oshirish va kadrlar bilan to'ldirish choralarini ko'radi;

Ish yuritishni olib borish, topshiriqlarni o'z vaqtida ijro etilishini qat'iy nazorat qilish bo'yicha ishlarni tashkil qilish, xodimlar tomonidan xizmat hujjatlari bilan ishlash va ularni saqlash bo'yicha ishlarning belgilangan tartibiga amal qilinishini ta'minlaydi.

Bo'lim boshlig'i vaqtinchalik bo'lmagan taqdirda uning vazifasini bo'lim bosh mutaxassisi bajaradi.

15. Bo'lim bosh mutaxassisi:

Hududiy statistika bo'limi tomonidan demografiya, mehnat va gender statistikasi sohasida yagona siyosatni amalga oshirish ishlarini muvofiqlashtirishda ishtirok etadi;

Davlat va xo'jalik boshqaruvi organlaridan, davlat tashkilotlaridan, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlaridan (zarur hollarda ularning vakolatxonalari va filiallaridan) hamda Statistika qo'mitasining demografiya, mehnat va gender statistikasiga boshqarmasi va hududi boshqarmasi bo'linmalaridan ishlarni

olib borish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni (ularni ishlab chiqishning istalgan bosqichida), shuningdek, ularga ilova qilinadigan tushuntirishlarni belgilangan tartibda olishda hamda ulardan statistika maqsadlarida foydalanishda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid statistika hisobotlarini takomillashtirish bo'yicha takliflar kiritadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi sohasidagi statistika kuzatuv shakillarini o'zgartirish va ularni taqdim etish tartibi, statistika kuzatuvlarini o'tkazish usullari, davlat va xo'jalik boshqaruvi organlarining idoraviy statistik kuzatuv shakillari bo'yicha takliflar berishda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi kuzatuvlarini tashkil etish va uslubiyatini takomillashtirish bo'yicha takliflar tayyorlashda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasi bo'yicha ishlab chiqilgan elektron ma'lumotlar bazasi dasturini o'zgartirish bo'yicha takliflar kiritishda ishtirok etadi;

Statistika qo'mitasi rahbariyati va hududi boshqarmasi rahbariyati topshirig'iga binoan o'tkaziladigan seminar va yig'ilishlarda ishtirok etadi;

Demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid hujjatlar va yo'riqnomalar bilan ishlash tajribasini muntazam oshirib boradi;

Kasbiy malaka darajasini tizimli ravishda oshirib boradi;

Jamoaning mehnat faoliyatida faol ishtirok etadi;

Mehnat faoliyatida axborot texnologiyalari, iqtisodiy-matematik usullardan foydalanish va hisoblash texnika vositalari bilan ishlash malakasini muntazam oshirib boradi.

Zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalangan holda, iqtisodiy-matematik usullarda demografiya, mehnat va gender statistikasiga oid ko'rsatkichlarni doimiy ravishda mantiqiy tahlil qilishda ishtirok etadi;

Rahbariyat topshiriqlari ijrosini ta'minlaydi.